

บทที่ 6

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ปัญหาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น จากการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ การส่งเสริมด้านอุตสาหกรรม จึงทำให้เกิดปัญหาการใช้พื้นที่ท้องถิ่นในการประกอบกิจการ เพราะฉะนั้นท้องถิ่นจึงเป็นพื้นที่ที่รับเอาปัญหา ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมจากการประกอบกิจการ โดยเฉพาะการประกอบการด้านอุตสาหกรรม ฉะนั้นท้องถิ่นจึงเป็นพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบโดยตรง ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ แม้ว่าจะมีกฎหมายในการควบคุมหลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติโรงงาน แต่การตรวจสอบ การติดตาม การเฝ้าระวัง ปัญหาผลกระทบสิ่งแวดล้อม ยังไม่มีกฎหมายกำหนดรูปแบบในการ ดำเนินการด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมในระดับท้องถิ่น ในลักษณะของการจัดการที่มาจากทุกภาค ส่วนเข้ามามีส่วนร่วม ที่ชัดเจน หรือองค์กรที่จะทำหน้าที่นี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาของการมีส่วนร่วม ของประชาชนในท้องถิ่น และแม้ว่าจะมีการกระจายอำนาจ ตามหลักการกระจายอำนาจให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ก็ยังไม่ปรากฏว่ามีการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการดำเนินการ ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมในระดับท้องถิ่น ที่ประกอบด้วยโครงสร้างองค์กร ที่รองรับด้วยกฎหมายที่ให้อำนาจในการดำเนินการด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม อย่างจริงจัง ในขณะที่ท้องถิ่นเองจะเป็นองค์กรที่รับเอาผลกระทบที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น โดยเมื่อเกิดปัญหา ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ก็จะส่งผลกระทบต่อประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจปกครอง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะฉะนั้นการวิจัยจึงได้ตั้งเป้าหมายของการวิจัย เพื่อหาคำตอบ ในรูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมขึ้น โดยผลของการวิจัยมีข้อสรุป และ การอภิปรายผล รวมถึงมีข้อเสนอแนะ คำตอบของรูปแบบขององค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครอง สิ่งแวดล้อมดังต่อไปนี้

1. สรุป อภิปรายผล

การวิจัยพบว่า การจัดการสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นยังขาดการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่ เกี่ยวข้องในการบูรณาการด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม แนวทางที่พบในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการ คุ้มครองสิ่งแวดล้อมจะเป็นการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่อยู่ในสถานะของอาสาสมัคร

ในรูปแบบต่าง ๆ เช่นอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน(ทสม.) อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.) และยังไม่มีความหมายให้อำนาจในการดำเนินการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในรูปแบบขององค์กรที่มาจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่มีการขับเคลื่อนแนวทางการดำเนินการร่วมกันในลักษณะของการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชน ทำให้การดำเนินการด้านคุ้มครองสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ไม่สามารถดำเนินการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังคงขาดความรู้ในด้านการดูแลคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ รวมถึงหน่วยงานที่มีหน้าที่ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยตรง ยังไม่มีข้อมูลที่เกิดขึ้นในพื้นที่ทำให้ไม่สามารถวางแผนในการแก้ปัญหาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นได้ แต่จากข้อค้นพบของการวิจัยพบว่าหากมีรูปแบบขององค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม จะช่วยให้การบริหารจัดการด้านการแก้ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น มีองค์กรที่มาจากหลายภาคส่วนร่วมกันดูแลคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในระดับท้องถิ่น และช่วยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพิจารณาโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องด้านสิ่งแวดล้อม หรืออาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น รวมถึงร่วมกำหนดแนวทางการดำเนินการด้านการพัฒนาท้องถิ่น ควบคู่กับการดูแลคุ้มครองสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดปัญหาความขัดแย้งในชุมชน สร้างเครือข่ายในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมให้เกิดขึ้นจริงในท้องถิ่น และส่งผลให้สิ่งแวดล้อมในภาพรวมดีขึ้น โดยรูปแบบขององค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ตามที่การวิจัยค้นพบมีประเด็นที่เกี่ยวข้อง 6 ด้าน คือ

- ด้านโครงสร้างองค์กร
- ด้านที่มาขององค์กร
- ด้านสถานะองค์กร เป็นองค์กรอิสระ หรือเป็นองค์กรภายใต้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ด้านขอบเขตแห่งหน้าที่และความรับผิดชอบ
- ด้านการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ
- ด้านการประสานงานกับภาคเอกชน

1.1 โครงสร้างองค์กร

ข้อค้นพบของการวิจัยสรุปว่า ด้านโครงสร้างองค์กร ของรูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ด้านจำนวนคณะกรรมการ มีความสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินการ โดยหากคณะกรรมการมีจำนวนน้อยเกินไป อาจไม่ครอบคลุมในภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่อยู่ในท้องถิ่น และหากคณะกรรมการมีจำนวนมากเกินไปก็อาจทำให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานขององค์กรเป็นไปได้ยาก ผลของการวิจัยจึงกำหนดให้คณะกรรมการมาจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องด้านสิ่งแวดล้อม

ประกอบด้วย ภาคส่วนราชการ ภาคประชาชน ภาคเอกชน จำนวน 16-21 คน ตามบริบทของแต่ละท้องถิ่น เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินการในรูปแบบขององค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

คำตอบของการวิจัยในประเด็นนี้สรุปได้ว่า จำนวนคณะกรรมการ มาจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ภาคราชการ ภาคประชาชน ภาคเอกชน ในภาคราชการ จำนวนคณะกรรมการที่มาจากภาคราชการที่ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้าราชการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการในท้องถิ่นเช่น ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้อำนวยการโรงเรียนในเขตพื้นที่ ผู้ปกครองท้องถิ่นที่กำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน ภาคประชาชนจำนวนสัดส่วนที่มาจากภาคประชาชนที่ประกอบด้วย อาสาสมัครด้านสิ่งแวดล้อม ประชาชนชาวบ้าน กรรมการหมู่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน ในภาคเอกชนจำนวนสัดส่วนที่มาจากภาคเอกชนที่ประกอบด้วย ตัวแทนผู้ประกอบการในพื้นที่ สถานศึกษาเอกชน ภาคธุรกิจ ในพื้นที่ โดยให้ทุกส่วนร่วมกันดำเนินการในรูปแบบขององค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในระดับท้องถิ่น

1.2 ที่มาขององค์กร

ข้อค้นพบของการวิจัยสรุปว่า ในประเด็นด้านที่มาขององค์กร ประกอบด้วยภาคราชการ ภาคประชาชน และภาคเอกชน ในสัดส่วนที่กำหนดเพื่อดำเนินการด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ในรูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีความสำคัญจะต้องมีตัวแทนจากทุกภาคส่วนที่กำหนดมาเป็นคณะกรรมการ เพื่อให้เกิดบูรณาการ ด้านการดูแลคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นร่วมกัน โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ อุตสาหกรรมจังหวัด ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด และพระภิกษุสงฆ์ เป็นที่ปรึกษา กำหนดที่มาของคณะกรรมการองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย บุคคลดังต่อไปนี้

1) ผู้แทนหน่วยงานภาคราชการในท้องถิ่น จำนวนไม่เกินเจ็ดคน โดยมาจากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้าราชการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขนิติกร ส่วนราชการในท้องถิ่น เช่น ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้อำนวยการโรงเรียนในเขตพื้นที่ ผู้ปกครองท้องถิ่นที่กำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน จำนวนหนึ่งคน และให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกรรมการและเลขานุการ

2) ผู้แทนภาคประชาชนในท้องถิ่น จำนวนไม่เกินเจ็ดคน โดยคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับการดูแลคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น หรือภูมิปัญญาในท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน กรรมการหมู่บ้าน เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หมู่บ้าน (ทสม.) อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก (อถล.) อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน หรือองค์กรภาคเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรที่ปฏิบัติงานในท้องถิ่น เป็นกรรมการ

3) ผู้แทนภาคเอกชนในท้องถิ่น จำนวนไม่เกินเจ็ดคน โดยคัดเลือกจากผู้แทนผู้ประกอบการ สถานศึกษาเอกชน ผู้ประกอบวิชาชีพหรือผู้ประกอบการเอกชนอื่นในเขตพื้นที่ เป็นกรรมการ

โดยกำหนดให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นประธาน ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็น กรรมการและเลขานุการ และให้ประธาน แต่งตั้งกรรมการเป็นผู้ช่วยเลขานุการ ได้อีกจำนวนไม่เกินสองคน

1.3 สถานะองค์กร เป็นองค์กรอิสระ หรือเป็นองค์กรภายใต้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อค้นพบของการวิจัยสรุปว่า ด้านสถานะองค์กร เป็นองค์กรอิสระ หรือเป็นองค์กรภายใต้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สรุปให้เป็นองค์กรภายใต้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความสำคัญเนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น และเพื่อให้มีสภาพบังคับตามกฎหมาย และสามารถออกกฎหมายเพิ่มเติมในระดับท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

1.4 ขอบเขตแห่งหน้าที่และความรับผิดชอบ

ข้อค้นพบของการวิจัยสรุปว่าในด้านการกำหนดขอบเขตแห่งหน้าที่และความรับผิดชอบ มีความสำคัญในการดำเนินการขององค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม เพื่อให้องค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม มีขอบเขตแห่งหน้าที่ และความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้ (1) กำหนดแนวทางการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในท้องถิ่นเพื่อวางกรอบการดำเนินการด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องนำแนวทางการจัดการ ไปปฏิบัติ โดยมุ่งหมายให้มีการบูรณาการ ร่วมกันในการกิจด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ภายใต้อำนาจหน้าที่ขององค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (2) ให้คำแนะนำในการกำหนดมาตรฐานหลักเกณฑ์ และเงื่อนไข ในการประกอบกิจการในท้องถิ่นเพื่อคุ้มครองสิ่งแวดล้อม (3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือและประสานงานกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ตลอดจนชุมชนในท้องถิ่น เพื่อให้มีเป้าหมายและแนวทางในด้านการดูแลคุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมของแต่ละท้องถิ่น โดยให้ยึดถือว่าสิ่งแวดล้อมเป็นศูนย์กลาง ในการสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน (4) เฝ้าระวังปัญหาและผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการประกอบกิจการในท้องถิ่น (5) ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร สร้างจิตสำนึกเพื่อคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น (6) เสนอแนะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงาน

ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในการแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงกฎหมายหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น (7) ปฏิบัติงานอื่นตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมาย หรือร้องขอให้ดำเนินการในภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม โดยในการดำเนินการคณะกรรมการอาจแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อร่วมปฏิบัติงาน หาข้อมูลข้อเท็จจริงตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

1.5 การประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ

ข้อค้นพบของการวิจัยสรุปว่า ในด้านการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐขององค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม มีความสำคัญที่จะต้องคำนึงถึงแนวทางการประสานงานกับหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่บังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมโดยตรง เพื่อให้คณะกรรมการองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม มีความเข้าใจในขั้นตอนของระบบราชการ และระเบียบกฎหมายที่แต่ละหน่วยงานจะต้องถือปฏิบัติ เพื่อไม่ให้เกิดความขัดหรือแย้งกันในเชิงการบังคับใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของแต่ละหน่วยงาน โดยกำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการด้านการประสานงานกับภาครัฐ หรือส่วนราชการ เพื่อการประสานงานให้ชัดเจน และจะต้องให้ความสำคัญถึงกระบวนการในการพิจารณาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะหน่วยงานของรัฐ ที่ทุกหน่วยงานจะต้องดำเนินการภายใต้กรอบเวลาที่จำกัด และให้หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงทราบถึงข้อมูลและความต้องการของชุมชนในด้านการดูแลคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลในเรื่องระเบียบกฎหมายของแต่ละหน่วยงานเพื่อมุ่งเน้นการดูแลคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นร่วมกัน

1.6 การประสานงานกับภาคเอกชน

ข้อค้นพบของการวิจัยสรุปว่า การประสานงานกับภาคเอกชนขององค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมเป็นประเด็นที่มีความสำคัญในการดำเนินการตามรูปแบบขององค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ที่จะต้องคำนึงถึงแนวทางการประสานงานกับภาคเอกชน เพื่อให้องค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ประสานงานกับหน่วยงานภาคเอกชนเพื่อรับทราบข้อมูลจากทุกฝ่าย เพื่อนำมากำหนดแนวทางในการพิจารณาดำเนินการ โดยเฉพาะในปัจจุบันองค์กรภาคเอกชนขนาดใหญ่ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ มีองค์ความรู้ด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ครอบคลุมถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น โดยออกเป็นกฎระเบียบต่าง ๆ ในหลายระดับ และมีมาตรการที่เป็นข้อกำหนดในการทำธุรกิจรวมกัน เช่นจะต้องใช้วัตถุดิบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม กำหนดมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมในกระบวนการผลิต (มาตรฐาน ISO 14001) ให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล การทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับองค์กร หากองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม มีการประสานงานแนวทาง

ในการดำเนินการร่วมกัน ก็จะนำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละท้องถิ่นได้ และส่วนสำคัญที่จะทำให้การดำเนินการด้านการบริหารจัดการด้านการดูแลคุ้มครองสิ่งแวดล้อม เกิดผลสัมฤทธิ์ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินการ และการประสานงานกับสื่อสารมวลชน เพื่อการรับรู้ที่รวดเร็ว รวมถึงนำเสนอให้แก่นำหรือตัวแทนชุมชนได้รับทราบ ซึ่งจะต้องทำในทุกมิติ คือก่อนที่จะมีการดำเนินโครงการ หรือประกอบกิจการ ระหว่างดำเนินการตามโครงการ และมีการติดตามผล เฝ้าระวัง หลังจากที่มีการดำเนินการตามโครงการแล้ว

จากผลของข้อสรุปและการอภิปรายผลตามประเด็นที่ศึกษาวิจัยพบว่าองค์ประกอบแต่ละประเด็นมีความสำคัญในการกำหนดรูปแบบขององค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ภาคราชการ ภาคประชาชน ภาคเอกชน มีส่วนร่วมในด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในรูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ตามขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่ และมีกฎหมายรองรับ มีสภาพบังคับทางกฎหมาย เพื่อประสิทธิภาพในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

2. ข้อเสนอแนะ

จากข้อสรุปรูปแบบขององค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ดังที่ได้สรุปมาข้างต้นนั้น หากจะให้มีการนำไปสู่การดำเนินการเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น ในลักษณะของการบูรณาการ จากหลายภาคส่วน จะต้องกำหนดแนวทางการดำเนินการขององค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ให้มีความชัดเจนเพื่อไม่เกิดปัญหาระหว่างการดำเนินการ ในรูปแบบองค์กร รวมถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม การดำเนินการของรูปแบบขององค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

2.1 ด้านนโยบาย

การจะให้มียุทธศาสตร์ขององค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม เพื่อดูแลคุ้มครองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น หากจะให้เกิดผลการดำเนินการด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมเป็นรูปธรรม ในระดับประเทศ จะต้องกำหนดให้เป็นนโยบาย ด้านการกำหนดโครงสร้างขององค์กรในภาพรวม ในระดับนโยบายของแต่ละกระทรวง โดยเฉพาะกระทรวงหลักที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในด้านการบูรณาการ เช่นกระทรวงมหาดไทย ในฐานะกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดนโยบายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดตั้งองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ตามขั้นตอนกระบวนการออกกฎหมายในระดับท้องถิ่น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมีหน่วยงานอยู่ใน

ระดับจังหวัด กระทรวงอุตสาหกรรม ในฐานะหน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งเสริมการอุตสาหกรรม สร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจซึ่งมีหน่วยงานย่อยในระดับจังหวัดคืออุตสาหกรรมจังหวัด ที่รับผิดชอบการดำเนินงานด้านส่งเสริมอุตสาหกรรม และร่วมแก้ปัญหาผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัด โดยให้แต่ละกระทรวงทราบถึงแนวทางการดำเนินการ และให้ความร่วมมือในการดำเนินการ ตามขอบเขตอำนาจหน้าที่รูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่น เพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมกำหนด เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินการขององค์กรประชาท้องถิ่น เพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ที่จัดตั้งขึ้นใหม่ที่เกิดจากการ บูรณาการตาม โครงสร้างที่กำหนด จากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ร่วมกันเพื่อเป้าหมายในด้านการดูแลคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในระดับท้องถิ่น

2.2 ด้านการบริหาร

กำหนดแนวทางด้านการบริหารองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม โดยการวิจัยเสนอแนะให้การนำรูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ไปสู่การดำเนินการ ตามขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นฐานในการจัดตั้งองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ออกกฎหมาย ในระดับท้องถิ่นตามขั้นตอนของการออกกฎหมายตามประเภทของท้องถิ่น ดำเนินการออกตาม รูปแบบองค์กรประกอบโครงสร้างที่กำหนด เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานที่อยู่ ใกล้กับปัญหาผลกระทบสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น เป็นศูนย์กลางในการประสานงานตาม โครงสร้าง องค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และมีส่วนที่เกี่ยวข้องด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในท้องถิ่น โครงสร้างองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม กำหนดให้ผู้บริหารองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นประธาน โดยตำแหน่ง มีหน้าที่กำหนดนโยบายการบริหาร วางแนวทาง การดำเนินการ แผนการปฏิบัติการ ขั้นตอน วิธีการ และระยะเวลาในการดำเนินการ เพื่อขับเคลื่อน องค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ให้เกิดประสิทธิภาพด้านการดูแลคุ้มครอง สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

2.3 ด้านกฎหมาย

เนื่องจากรูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม จะเป็นองค์กรที่จะมี ผลผูกพันกับหน่วยงาน หรือองค์กรอื่น การบังคับใช้กฎหมาย และเกี่ยวข้องกับการพิจารณาคำสั่ง ทางปกครองที่มีผลกระทบโดยตรงกับส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน จะต้องมีสภาพบังคับได้ตามกฎหมายของรูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ดังนั้นหากจะให้มรูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ได้นั้นจำเป็นที่จะต้องมี

การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อรองรับรูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามผลของการวิจัย จึงเสนอแนะด้านกฎหมาย ซึ่งสามารถดำเนินการได้ 3 วิธีการดังนี้

วิธีแรก คือ การยกร่างกฎหมายใหม่ทั้งฉบับ โดยมีโครงสร้างเนื้อหาประกอบด้วยประเด็นที่เกี่ยวข้อง 6 ด้าน ได้แก่ ประเด็นด้านโครงสร้างองค์กร ประเด็นด้านที่มาขององค์กร ประเด็นด้านสถานะองค์กร เป็นองค์กรอิสระ หรือเป็นองค์กรภายใต้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเด็นด้านขอบเขตแห่งหน้าที่และความรับผิดชอบ ประเด็นด้านการประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ และประเด็นด้านการประสานงานกับภาคเอกชน เพื่อให้ได้กรอบการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่ ครอบคลุมการดำเนินการ และสร้างการรับรู้มีส่วนร่วมในทุกระดับ สร้างการยอมรับของแต่ละหน่วยงานเกิดประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนการดำเนินการ และมีข้อสั่งการในระดับนโยบายจากส่วนกลางที่ทุกภาคส่วนจะต้องร่วมกันในการดำเนินการ

วิธีที่สอง คือ การปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเดิมที่มีอยู่แล้ว เช่น พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ซึ่งเป็นกฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อม โดยมาตรา 11 ที่ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรักษาตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีอำนาจแต่งตั้ง เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษในระดับท้องถิ่น โดยใช้โครงสร้างที่ออกกฎกระทรวงตาม พระราชบัญญัติ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 นี้ โดยมีโครงสร้างเนื้อหาตามบทบัญญัติของ มาตราที่เกี่ยวข้อง และให้อำนาจผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่งตั้งองค์คณะทำงาน ที่มีรูปแบบโครงสร้างตามร่างรูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ดำเนินการแก้ไขและเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ให้มีผลรองรับองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมรูปแบบใหม่ตามผลวิจัย ดังที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว และมีความเกี่ยวข้องที่จะเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ในระดับท้องถิ่น และประสานการดำเนินการกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งมีฐานกฎหมายให้อำนาจในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ

วิธีที่สาม คือ การเสนอออกเป็นกฎหมายข้อบัญญัติท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ดำเนินการตามขั้นตอนกระบวนการ และสถานะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดโครงสร้างอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายจัดตั้งให้อำนาจไว้ทั้งในส่วน ของ องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์กรบริการส่วนตำบล โดยให้มีรูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามที่เสนอ จากการศึกษาวิจัย

โดยในส่วนของการจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่น นั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการตามขั้นตอนกฎหมายให้อำนาจไว้ จึงเป็นแนวทางที่ผู้วิจัยเสนอว่าเหมาะสมมากที่สุด เนื่องจากท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการ และสามารถออกกฎหมายในระดับท้องถิ่นเพื่อให้เกิดสภาพการบังคับตามกฎหมายได้ และมีขั้นตอนในการดำเนินการน้อย

3. ข้อเสนอแนะประเด็นวิจัยต่อไป

เนื่องจากการวิจัยกำหนดขอบเขตการวิจัยเฉพาะประเด็นเพื่อกำหนดโครงสร้างรูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม เพื่อดำเนินการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในระดับท้องถิ่นเพื่อให้เกิดสภาพบังคับตามกฎหมายในระดับท้องถิ่น ดังนั้นผลจากการวิจัยพบว่ายังมีประเด็นสำคัญที่สมควรจะได้มีการทำวิจัยต่อเพื่อให้ได้รูปแบบขององค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในระดับที่สูงขึ้นสามารถให้มีสภาพบังคับในระดับที่มากกว่าเขตปกครองในระดับท้องถิ่น เพื่อให้ครอบคลุมในมิติด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในทุกระดับ และการนำรูปแบบขององค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม เพื่อดำเนินการยกย่องข้อบัญญัติท้องถิ่นให้มีสภาพบังคับตามกฎหมายเพื่อการดูแลคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ดังนั้นการวิจัยจึงเสนอแนะประเด็นที่จะเป็นหัวข้อการวิจัยต่อไป ดังนี้

1) ประเด็น “รูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในระดับภูมิภาค” หรือในระดับประเทศ ที่กำหนดเป็น โครงสร้างหลัก ทุกภาคส่วนร่วมมือกันดำเนินการ กำหนดภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในระดับนโยบาย แผนงานตามยุทธศาสตร์ชาติ ก็จะส่งผลให้เกิดแนวทางที่ทุกภาคส่วนในประเทศร่วมกันดำเนินการ ดังนั้น การวิจัยเพื่อหาคำตอบถึงรูปแบบที่เหมาะสมขององค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในระดับประเทศจึงเป็นเรื่องสำคัญที่สมควรหาคำตอบจากการวิจัยต่อไป

2) ประเด็น “การจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในรูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม” เพื่อศึกษาองค์ประกอบการจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่น ขั้นตอนดำเนินการ การกำหนดนโยบายด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมหลักเกณฑ์ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้องค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมมีกฎหมายรองรับการดำเนินการ ซึ่งการวิจัยนี้ได้มีคำตอบในประเด็นด้านการกำหนดรูปแบบ โครงสร้างองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ดังนั้น การวิจัยเพื่อหาคำตอบการจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่นด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในรูปแบบองค์กรประชาท้องถิ่นเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม จึงเป็นอีกหัวข้อหนึ่งที่สมควรมีการศึกษาวิจัยต่อไป